

Til lovforslag nr. L 160. Betænkning afgivet af uddannelsesudvalget den 13. maj 1987

Betænkning

over

Forslag til lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Ansatte Landinspektørers Forening,
Danske Studerendes Fællesråd,
FTF,
Komiteen for studiegældsramte og
Ørbech, Jørgen, København K.

Der er af undervisningsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Udvalget har forstået den ved ændringsforslag nr. 4 foreslåede § 02 således, at det er en betingelse for hel eller delvis eftergivelse, at låntager har vist en tilbagebetalingsvilje, der svarer til hans/husstandens tilbagebetalingsevne. Tilbagebetalingsviljen kan dokumenteres ved, at låntager overholder sin tilbagebetalingsaftale med et pengeinstitut, Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte eller Hypotekbanken (efter misligholdelse).

Misligholdelse vil ofte skyldes svigtende tilbagebetalingsevne som følge af en situation, der er omfattet af stk. 1, eller som følge af en situation, hvor pengeinstituttet forlanger større afdrag, end tilbagebetalingsevnen rækker.

Foreligger tilbagebetalingsviljen, vil låntager herefter indgå og forsøge at overholde en tilbagebetalingsaftale med Hypotekbanken i overensstemmelse med låntagers (husstandens) tilbagebetalingsevne (stk. 2 – passende rater).

Hvis låntager ikke i løbet af 12-års perioden indgår en tilbagebetalingsaftale enten med pengeinstitut, Statens Uddannelsesstøtte eller Hypotekbanken, vil det ofte være et indicium for manglende tilbagebetalingsvilje.

I de tilfælde, hvor det er klart, at den manglende tilbagebetalingsaftale ikke skyldes manglende tilbagebetalingsevne (i henhold til stk. 1), vil der blive tale om en længere afviklingsperiode end de i stk. 2 fastsatte 15 år (stk. 3).

Udvalget henviser i øvrigt til de to taleksempler på afviklingsvilkår over 15 år, udarbejdet af Undervisningsministeriet og optrykt som bilag til denne betænkning.

Som bilag 3 til betænkningen er optrykt en oversigt fra Undervisningsministeriet over statsgaranteret studiegæld fordelt efter gældens størrelse.

Undervisningsministeren har bekræftet, at dette er en korrekt fortolkning.

Udvalget har desuden forstået det foreslåede stk. 5 i § 02 således, at Hypotekbanken kan afvise en sag, hvis der er anden gæld af betydeligt omfang ved siden af studiegælden, men at skifteretterne ikke kan afvise en sag alene med den begrundelse, at der blandt gældsposterne er studiegæld.

Udvalget har endvidere forstået § 14 således, at der skal have været tale om en realitetsbehandling af ansøgning om gældssanering efter konkursloven, før 2-års reglen træder i kraft.

Undervisningsministeren har bekræftet begge opfattelser.

Udvalget finder det mere hensigtsmæssigt med en glidende skala for tildeling af tilskud

til afvikling af statsgaranteret studiegæld (§ 4, stk. 2). Udvalget har imidlertid fået oplyst, at indførelsen af en glidende skala ikke vil kunne gennemføres, før den igangværende teknologifornyelse i Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte er afsluttet om 3 år. Til den tid bør spørgsmålet overvejes på ny.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de af undervisningsministeren stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) *Paragraffen* affattes således:

»§ 1. Staten yder efter ansøgning tilskud til tilbagebetaling af statsgaranterede studielån i pengeinstitutter og til indfrieede statsgaranterede studielån, der administreres af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, samt eftergivelse af studiegæld.«

Nyt kapitel

2) Efter § 11 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 0

Tilskud til studielån i Hypotekbanken

§ 01. For tilskud til tilbagebetaling af studielån i Hypotekbanken gælder reglerne i kapitel 1. Undervisningsministeren kan, efter forhandling med finansministeren, fastsætte regler om bortfald af tilskud, hvis tilbagebetalingsaftalen ikke overholdes.

Stk. 2. Administrationen af tilskud efter dette kapitel varetages af Hypotekbanken. Undervisningsministeren kan, efter forhandling med finansministeren, fastsætte regler herom, herunder om administrationen i de tilfælde, hvor låntager samtidig har studielån i et pengeinstitut, jf. dog § 9.«

Til kapitel 2

3) *Overskriften* affattes således:

»*Eftergivelse af studiegæld*«

Til § 12

4) *Paragraffen* udgår, og i stedet indsættes:

»§ 12. Hypotekbanken kan efter ansøgning helt eller delvis eftergive studiegæld efter reglerne i §§ 02 og 13. Inden eftergivelse af studiegæld i pengeinstitutter og af statslån, som administreres af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, skal gælden overtages af Hypotekbanken.

§ 02. Studiegæld kan eftergives helt eller delvis, hvis låntagers erhvervs-, indtjenings- eller tilbagebetalingsevne er væsentligt reduceret.

Stk. 2. Opfylder låntager ikke betingelserne efter stk. 1, kan Hypotekbanken helt eller delvis eftergive den del af gælden, som låntager må antages ikke at kunne afvikle i passende rater over 15 år, jf. § 13, stk. 4.

Stk. 3. Hypotekbanken kan delvis eftergive misligholdt studiegæld, som ikke er omfattet af stk. 1, såfremt gælden er særlig stor eller byrdefuld.

Stk. 4. Afgørelse om eftergivelse træffes på grundlag af en vurdering af gældens størrelse, størrelsen af det afviklede beløb og låntagers erhvervs-, indtjenings- og tilbagebetalingsevne.

Stk. 5. Hypotekbanken kan afslå at eftergive studiegæld, såfremt låntager har anden betydelig gæld end studiegæld.«

Til § 13

5) *Paragraffen* affattes således:

»§ 13. Hypotekbanken foretager efter anmodning en bedømmelse af låntagers forhold med henblik på eftergivelse efter § 02. Bedømmelse kan tidligst ske 12 år efter, at uddannelsen er afsluttet eller afbrudt eller tilbagebetalingspligten er indtrådt efter reglerne i lov om Statens Uddannelsesstøtte. Udsættelse af tilbagebetalingen på grund af sygdom, arbejdsløshed eller lignende forhold medfører ikke forlængelse af 12-års perioden.

Stk. 2. Hvis der er tilkendt låntager førtidspension eller invaliditetsydelse i henhold til lov om social pension, eller hvis låntagers situation på anden måde er tilsvarende håbløs, finder den i stk. 1 fastsatte frist ikke anvendelse.

Stk. 3. Hypotekbanken kan genoptage bedømmelsen med henblik på eftergivelse, hvis låntagers erhvervs-, indtjenings- eller tilbagebetalingssevne i løbet af afviklingsperioden forringes væsentligt.

Stk. 4. Træffer Hypotekbanken afgørelse om helt at eftergive den del af studiegælden, som låntager må antages ikke at kunne afvikle i passende rater over 15 år, jf. § 02, stk. 2, tilbagebetales den del af gælden, som ikke eftergives, over højst 3 år.

Stk. 5. Finansministeren kan fastsætte regler om ordningen, herunder om tilbagebetaling af studiegæld, som ikke eftergives, og om, hvilke oplysninger pengeinstitut og låntager skal fremskaffe til brug for bedømmelsen af en ansøgning om eftergivelse af studiegæld.

Stk. 6. Finansministeren kan fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser, Hypotekbanken har truffet i henhold til bestemmelserne i dette kapitel, herunder at afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

Til § 15

6) Ordene »statslån og« samt », selv om misligholdelse ikke har fundet sted« udgår.

Til § 16

7) *Stk. 1* affattes således:

»Loven træder i kraft 1. oktober 1987 og finder tilsvarende anvendelse på studiegæld, som er overtaget af Hypotekbanken før denne dato. Kapitel 1 og 0 har virkning fra tilskudsåret 1988-89. § 14, stk. 1, har virkning fra den 1. oktober 1988.«

Bemærkninger

Almindelige bemærkninger

De politiske forhandlinger om L 160, forslag til lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld, har ført til enighed om:

- at tilskud til afvikling af studiegæld også bør omfatte låntagere med statsgaranterede studielån i Hypotekbanken,
- at eftergivelse af studiegæld også bør kunne ske for låntagere med statsgaranterede studielån i pengeinstitutterne og med stats-

lån, der administreres af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, og

- at en vurdering af låntagers forhold med henblik på eftergivelse må kunne ske inden for en rimelig tid efter uddannelsens ophør.

En forudsætning for, at eftergivelse vil virke efter sin hensigt, er, at der kan finde skattefritagelse sted for de eftergivne beløb, i lighed med den skattefrihed, der gælder for beløb, der eftergives i henhold til konkurslovens regler om gældssanering. En sådan skattefritagelse forudsætter en ændring af ligningsloven. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Økonomiske og administrative konsekvenser

En udvidelse af eftergivelsesadgangen til også at omfatte ikke misligholdt studiegæld betyder en meget væsentlig udvidelse af lovforslagets område og af den kreds af personer, som kan komme i betragtning for eftergivelse.

Antallet af låntagere med misligholdt studiegæld udgjorde pr. 1. februar 1987 26.300 med en samlet restgæld inkl. renter på godt 1,6 mia. kr.

Ultimo 1986 udgjorde antallet af låntagere med statsgaranti i pengeinstitutterne 150.600 med et samlet garantibeløb på 7,7 mia. kr.

Antallet af statslånsmodtagere udgjorde ultimo støtteåret 1985-86 ca. 110.000 med en samlet saldo på 1,7 mia. kr.

Selv om udvidelsen af eftergivelsesadgangen til også at omfatte låntagere med studiegæld i bankerne antagelig vil formindske antallet af spekulative misligholdelser, vil risikoen for misligholdelser dog fortsat være en faktor, der gør skønnet over merudgifterne forbundet med ordningen usikkert.

En anden væsentlig usikkerhed i merudgiftsskønnet skyldes manglende statistisk belysning af den studiegæld, der henstår i pengeinstitutterne. Det eneste, der med rimelig sikkerhed vides, er størrelsen af den årlige garantiudstedelse, og hvor mange studerende den fordeler sig på. Der foreligger således ikke oplysninger om alder, størrelse og afdragsforhold for den gæld, der henstår i pengeinstitutterne.

Merudgifterne ved ændringsforslaget skønnes at udgøre ca. 30 mill. kr. det første år og skønnes herefter at ville stige til mellem 100

og 200 mill. kr. indtil midten af 90'erne. Merudgifterne til tilskud til tilbagebetaling af studiegæld i Hypotekbanken skønnes at udgøre ca. 8,0 mill. kr. på årsbasis.

I 1986 udgjorde statens formuetab på studiegældsdebitorer ca. 20 mill. kr. I 1987 vil der formentlig blive afskrevet ca. 30 mill. kr., bl.a. hidrørende fra debitorer, der er førtidspensionister. For 1988 og i en årrække frem kan med de nedenfor anførte usikre faktorer anslås et årligt formuetab på mellem 100 og 150 mill. kr.

De administrative konsekvenser af forslaget skønnes at blive omfattende – især for Hypotekbanken.

Det vil være forbundet med en stor grad af usikkerhed at skønne over antallet af debitorer, som kan søge studiegælden saneret, idet der som nævnt ikke foreligger oplysninger om gældens alder, størrelse og afdragsforhold. Da disse oplysninger heller ikke kan fremskaffes, er det vanskeligt at skønne over antallet af sager, som ændringsforslaget vil medføre. Godt 1.300 af Hypotekbankens debitorer, der er registreret som førtidspensionister, vil dog med sikkerhed kunne få eftergivet studiegælden.

Hvis der herefter regnes med yderligere 5.000 sager hidrørende fra studiegælden i pengeinstitutterne og især blandt Hypotek-

bankens nuværende debitorer, fås en samlet sagsmængde på ca. 6.500 sager.

En gennemførelse af ændringsforslaget vil under de anførte forudsætninger medføre merudgifter til løn og kontorhold på ca. 4,4 mill. kr., når administrationen er fuldt udbygget, hvilket vil ske gradvis. I 1987 skønnes at medgå et beløb på ca. 2,2 mill. kr., hvoraf ca. 0,3 mill. kr. til engangsudgifter til indretning af lokaler m.v.

Ændringsforslaget vil medføre afledede konsekvenser for Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, dels på grund af de merindfrielser, som skal finde sted, når en studiegæld bedømmes til at kunne blive eftergivet, dels fordi det må forventes, at nogle oplysninger, låntagere skal fremskaffe, bliver søgt fremskaffet via Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte.

De administrative konsekvenser af ændringsforslaget vil for så vidt angår Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte blive overvejet i sammenhæng med de strukturændringer, som regeringen har fået pålæg om at overveje i medfør af det vedtagne beslutningsforslag om reform af Statens Uddannelsesstøtte.

Merudgifterne for staten – ekskl. formuetab på allerede indfriet studiegæld – ved gennemførelse af ændringsforslaget kan anslås til følgende beløb:

Mill. kr.	1987	1988	1989	1990	1991
medio 87-priser					
Tilskud til afvikling af studiegæld i Hypotekbanken		6,0	8,0	8,0	8,0
Eftergivelse af studiegæld		30,0	45,0	80,0	100,0
Administration i Hypotekbanken, merudgifter ..	2,2	4,4	4,4	4,4	4,4
Lønsum	0,9	2,6	2,6	2,6	2,6
Årsværk	4,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Merudgifter i alt	2,2	40,4	57,4	92,4	112,4

De samlede merudgifter ved lovforslaget (se side 6 i bemærkningerne til lovforslaget, L 160) bliver herefter:

Mill. kr.	1987	1988	1989	1990	1991
Merudgifter i alt	2,7	64,8	89,7	124,7	144,7

Bemærkninger til de enkelte ændringsforslag

Til nr. 1 og 2

Forslaget gør det muligt, at også låntagere med statsgaranterede studielån i Hypotekbanken kan få tilskud til afviklingen af statsgaranteret studiegæld. Med forslaget opret-

holdes den eksisterende mulighed for tilskud, men den forbedring af tilskudsordningen, der gennemføres for låntagere med studiegæld i pengeinstitutterne, bliver ligeledes gældende for låntagere med studiegæld i Hypotekbanken. Samtidig tilstræbes, at låntagere i Hypotekbanken i skattemæssig henseende ligestilles med låntagere i pengeinstitutter, idet tilskuddet i fremtiden vil blive anvendt til at dække ydelser, der forfalder i henhold til afviklingsaftale med Hypotekbanken. Også låntagere med studiegæld i Hypotekbanken vil herefter gennem tilskuddet opnå en likviditetslettelse.

Til nr. 4

Forslaget omfatter alle studielåntagere, dvs. både låntagere med gæld i pengeinstitutterne og Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte og låntagere, hvis lån er misligholdt og overtaget af Hypotekbanken. Formålet med ordningen er, at låntagere, som har afviklet gælden i passende rater, dvs. har vist tilstrækkelig tilbagebetalingsvilje i forhold til tilbagebetalingsevnen, har afsluttet tilbagebetalingen efter 15 år.

Eftergivelse sker på grundlag af en individuel transgvurdering. I vurderingen inddrages både låntagers og hans husstands forhold, hvilket svarer til skifteretternes praksis. Ved »husstand« forstår i denne lov låntagers samlevende ægtefælle eller samlever.

Ved en vurdering af gældens afvikling er det udgangspunktet, at statsgaranterede studielån efter lov om Statens Uddannelsesstøtte skal tilbagebetales med passende rater i forhold til gældens størrelse og inden for garantiperioden, som normalt er 15 år. Resultatet af en sådan vurdering må sammenholdes med låntagers tilbagebetalingsevne, jf. bilag 1 og 2 til betænkningen.

Studiegælden kan eftergives helt eller delvis. Om gælden eftergives helt eller delvis, afgøres efter en samlet vurdering af låntagers (og husstandens) økonomiske, erhvervs-mæssige, sociale og andre personlige forhold sammenholdt med studiegældsbyrden, jf. stk. 4. Den del af studiegælden, som ikke eftergives, afvikles efter aftale med Hypotekbanken. Træffes aftale om delvis eftergivelse, træffes aftale med Hypotekbanken om afvikling af den del af gælden, som ikke eftergives efter 15-års periodens udløb.

Efter § 02, stk. 1, kan studiegælden helt eller delvis eftergives, hvis låntagers erhvervs-, indtjenings- eller tilbagebetalingsevne er væsentligt reduceret. Bestemmelsen omfatter den kreds af låntagere, der ingen udsigt har til nogen sinde at kunne betale gælden tilbage, eller for hvem tilbagebetaling af hele gælden vil være særlig byrdefuld eller vanskelig. Der kan være tale om førtids- og folkepensionister, modtagere af invaliditetsydelse, langvarigt syge, langvarigt arbejdsløse eller eventuelt modtagere af varig bistandshjælp, der har en stærkt reduceret erhvervs-, indtjenings- eller tilbagebetalingsevne, og som ikke har formue af væsentlig størrelse. Det samme gælder for låntagere, hvis situation er tilsvarende håbløs.

Eksempel 1: Låntager har efter uddannelsens ophør ikke opnået en til sin uddannelse svarende stilling eller anden tilknytning til arbejdsmarkedet. I den periode, der er forløbet siden uddannelsens ophør, har låntager været henvist til arbejdsløshedsunderstøttelse og er nu på varig bistandshjælp med ingen eller ringe udsigter til nogen sinde at opnå varig tilknytning til arbejdsmarkedet, ligesom husstandens øvrige indtægter ikke muliggør tilbagebetaling.

Låntager vil normalt kunne opnå eftergivelse af hele studiegælden.

Eksempel 2: Låntager har efter et normalt uddannelsesforløb ved uddannelsens ophør opnået en til sin uddannelse svarende stilling og indtjeningssevne eller anden tilknytning til arbejdsmarkedet med samme tilbagebetalingsevne. Låntager har afviklet lånet i passende rater i forhold til sin (husstandens) tilbagebetalingsevne.

Låntager vil helt eller delvis kunne få eftergivet den del af gælden, der ikke med rimelighed bedømt ud fra låntagers (husstandens) tilbagebetalingsevne kan kræves afviklet inden for de resterende 3 år til 15-års periodens udløb.

Eksempel 3: Låntager har et meget langt uddannelsesforløb, typisk en humanistisk universitetsuddannelse, hvor ledigheden blandt færdiguddannede er stor. Låntager har afsluttet uddannelsen på cand. phil.- eller cand. mag.-niveau.

På grund af beskæftigelsessituationen får låntager ikke en til uddannelsen svarende stilling og indtjeningssevne. Låntager har måske desuden været arbejdsløs i perioder eller haft deltidsarbejde med supplerende dagpenge.

På bedømmelsestidspunktet er låntagers beskæftigelsessituation og økonomi stabil. Trods regelmæssig tilbagebetaling er gælden, som ikke er usædvanlig for det pågældende studium, vokset.

Eftergivelse som i eksempel 2.

De låntagere, som vil kunne få delvis gældssanering efter stk. 3, vil ofte have pådraget sig en i forhold til indtjeningen ekstraordinært stor studiegæld. Der vil typisk være tale om låntagere med et afbrudt uddannelsesforløb eller låntagere, hvis indtjeningssevne i det erhverv, uddannelsen har ført til, ikke står i et realistisk forhold til studiegældens størrelse. De pågældende låntagere er ikke omfattet af 15-års reglen, da låntagerne ikke har afviklet gælden i passende rater. De har ikke i løbet af 12-års perioden indgået en tilbagebetalingsaftale med pengeinstitut, Hypotekbanken eller Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, eller de har opgivet tilbagebetalingen hurtigt efter, at tilbagebetalingsaftalen er indgået. For disse låntagere vil der kunne fastsættes en længere afviklingsperiode end 15 år. Stk. 3 omfatter kun gæld, der er misligholdt, idet det må forekomme utænkeligt, at gæld forbliver i 12 år i et pengeinstitut, uden at der er sket en vis afvikling.

Det beløb, der eftergives, skal stå i rimeligt forhold til gældens størrelse og til låntagers erhvervs-, indtjenings- eller tilbagebetalingssevne.

Eksempel 4: Låntager har i 10 år været under videregående uddannelse, men har afbrudt uddannelsen, uden at afbrydelsen skyldes en væsentlig reduktion af erhvervssevnen. Låntager har nu varigt arbejde, men har ikke opnået en stilling, som svarer til, hvad han kunne have opnået ved uddannelsens afslutning. Studiegælden er indfriet på grund af misligholdelse. Låntager har efter uddannelsens afbrydelse en usædvanlig stor studiegæld, som han afvikler uregelmæssigt. Hverken hans eller den øvrige husstands indtægter er tilstrækkelige til at betale mere end renterne af gælden.

Låntager vil kunne få eftergivet en del af gælden og efter omstændighederne tilskrevne og fremtidige renter.

Eksempel 5: Låntager afbryder en længerevarende videregående uddannelse efter et langt uddannelsesforløb, dog uden reduktion af erhvervssevnen. Låntager er herefter på bistandshjælp, går arbejdsløs og har skiftende småjob.

Låntager har på intet tidspunkt afdraget på studiegælden. Som følge heraf er gælden usædvanlig stor. Lånet er indfriet på grund af misligholdelse. På bedømmelsestidspunktet har låntager ingen stabil beskæftigelse.

Låntager vil kunne få eftergivet en del af gælden og vil kunne få henstand med tilbagebetaling af restgælden, indtil indtjeningssevnen er forbedret.

Til nr. 5

Alle låntagere kan efter ansøgning få bedømt deres muligheder for at få eftergivet studiegæld. Dette gælder uanset lånetype, kreditor og afviklingsforløb.

Som udgangspunkt foretages bedømmelsen 12 år efter, at uddannelsen er afsluttet eller afbrudt eller tilbagebetalingspligten er indtrådt. Normalt begynder tilbagebetalingen 1 år efter uddannelsens ophør, medmindre debitor selv ønsker at påbegynde tilbagebetalingen tidligere eller kreditor har givet låntager midlertidig udsættelse med tilbagebetalingen på grund af sygdom, arbejdsløshed eller lignende forhold. Bedømmelsestidspunktet vil i dette tilfælde stadig være 12 år efter uddannelsens ophør. Hvis låntager derimod har fået udsættelse med tilbagebetalingen, fordi han senere har påbegyndt eller genoptaget en uddannelse, vil dette medføre en tilsvarende udsættelse af bedømmelsestidspunktet. Låntagere med førtidspension eller invaliditetsydelse kan efter stk. 2 få deres forhold bedømt fra tidspunktet for tilkendelsen af pension eller ydelse. Bedømmelsen kan efter stk. 3 genoptages i tilfælde af væsentlig forringelse af erhvervs-, indtjenings- eller tilbagebetalingssevnen.

Endelig har bedømmelsestidspunktet ifølge stk. 4 indirekte betydning for den i § 02, stk. 2, nævnte 15-års periode; denne periode må normalt regnes fra uddannelsens ophør, og »normalafviklingsperioden« efter stk. 4 kan

derfor beskrives som 12 år + 3 år. Ved eftergivelse af studiegælden efter § 02, stk. 2, skal Hypotekbanken påse, at det beløb, som bliver tilbage, ikke er større, end at det kan tilbagebetales over højst 3 år og således, at der sikres låntager en rimelig levestandard under afviklingen.

Det er låntager selv, som skal fremskaffe de oplysninger, som skal danne grundlag for bedømmelsen, jf. stk. 5 om finansministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler. Der vil normalt ikke blive afkrævet låntager oplysninger om indtjening, ydelser på studiegæld m.v. længere tilbage end 3 år før bedømmelsestidspunktet. Hermed stemmer praksis ved skifteretterne. De oplysninger, Hypotekbanken vil kunne indhente hos pengeinstitutterne, er oplysninger om størrelsen af de bevilgede lån og af studiegælden på tidspunktet for uddannelsens ophør og på bedømmelsestidspunktet samt om størrelsen af låntagers ydelser og bevilget henstand.

Hvis bedømmelsen går ud på, at eftergivelse kan foretages, og hvis gælden ikke allerede administreres af Hypotekbanken, overtager banken hele studiegælden. Afslås efter-

givelse, forbliver gælden i pengeinstituttet eller Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte i overensstemmelse med de oprindeligt fastsatte afviklingsvilkår og reglerne i lov om Statens Uddannelsesstøtte.

Til nr. 6

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte vil som hidtil have mulighed for at eftergive for meget udbetalt uddannelsesstøtte.

Derimod kan statslån, der administreres af styrelsen, kun eftergives af Hypotekbanken.

Til nr. 7

Lovforslagets eftergivelsesbestemmelser foreslås sat i kraft den 1. oktober 1987 af hensyn til den administrative forberedelse af ordningen.

Af hensyn til en lempelig indkøring foreslås det, at låntagere, der forgæves har søgt gældssanering ved skifteretten, i det første år efter ordningens ikrafttræden skal kunne søge Hypotekbanken om eftergivelse uden at skulle vente 2 år, efter at gældssaneringssagen ved skifteretten er afsluttet.

Eva Møller (KF) fmd. Kirkegaard (KF) Karen Højte Jensen (KF)

Connie Hedegaard (KF) Povl Brøndsted (V) Helge Sander (V)

Bente Juncker (CD) nfmd. Steffensen (KrF) Jytte Andersen (S) J. K. Hansen (S)

Søgaard (S) Lykketoft (S) Nørgaard-Sørensen (S) Erling Olsen (S)

Rahbæk Møller (SF) Stilling (SF) Estrup (RV)

Partierne FP og VS havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag 1

Taleksempel vedrørende afvikling af studiegæld for en jurist

Gæld:

Maks. låneoptagelse under studium på normeret tid afsluttet i 1988. Der er ikke forudsat stipendier under studiet (forældreafhængighed og/eller stor egenindtægt).

Nettoydelse:

Årlig ydelse til banken korrigeret for rentetilskud og skattefradrag. Afviklingen begynder ½ år efter uddannelsens ophør.

Rådighedsbeløb:

Overenskomstmæssig årsløn korrigeret for skat og ydelse til banken.

Alle beløb er opgjort i *faste priser og lønninger* (oktober 1986-niveau).

(a) Inflation: 0 pct.

(b) Inflation: 5 pct.

År	Restgæld ult. året	Nettoydelse		Årsindkomst før skat	Rådighedsbeløb	
		(a)	(b)		(a)	(b)
Kr. (oktober 1986)						
0	245.000	—	—	—	—	—
1	250.200	12.300	11.100	167.300	100.000	101.200
2	241.100	14.400	12.400	177.600	104.400	106.400
3	230.800	15.600	12.800	182.700	90.700	93.500
4	219.400	16.900	13.200	187.400	91.800	95.500
5	206.600	18.600	13.800	196.100	94.500	99.300
6	192.400	20.100	14.300	201.200	95.500	101.300
7	176.500	21.700	14.700	206.400	96.500	103.500
8	158.800	24.100	15.700	213.100	97.500	105.900
9	139.000	26.500	16.300	218.600	97.800	108.000
10	116.900	29.200	17.100	223.500	97.600	109.700
11	92.300	30.400	16.900	229.500	99.400	112.900
12	64.800	31.900	16.900	238.200	102.200	117.200
13	34.200	33.400	16.900	245.000	104.100	120.600
14	0	35.200	16.900	258.000	108.800	127.100

Bilag 2

Taleksempel vedrørende afvikling af studiegæld for en folkeskolelærer

Gæld:

Maks. lånoptagelse under studium på normeret tid afsluttet i 1988. Der er ikke forudsat stipendier i de første 2 studieår (forældreafhængighed), men fuldt stipendium i de sidste 1,5 studieår (beskeden egenindtægt).

Nettoydelse:

Årlig ydelse til banken korrigeret for rentetilskud og skattefradrag. Afvikling af gælden begynder ½ år efter uddannelsens afslut-

ning.

Rådighedsbeløb:

Overenskomstmæssig årsløn korrigeret for skat og ydelse til banken.

Alle beløb er opgjort i faste priser og lønninger (oktober 1986-niveau).

(a) Inflation: 0 pct.

(b) Inflation: 5 pct.

År	Restgæld ult. året	Nettoydelse		Årsindkomst før skat	Rådighedsbeløb	
		(a)	(b)		(a)	(b)
Kr. (oktober 1986)						
0	140.000	—	—	—	—	—
1	143.000	6.900	6.200	145.500	94.900	96.400
2	137.800	8.100	6.900	145.500	90.900	92.100
3	131.900	8.800	7.100	149.700	81.100	82.800
4	125.400	9.500	7.300	149.700	80.400	82.600
5	118.100	10.400	7.700	151.900	80.600	83.300
6	109.000	11.300	8.000	151.900	79.700	83.000
7	100.900	12.200	8.300	154.200	80.000	83.900
8	90.700	13.400	8.800	154.200	78.700	83.300
9	79.500	14.800	9.100	164.100	82.300	88.000
10	66.800	16.300	9.600	164.100	80.800	87.500
11	52.700	17.000	9.500	172.200	84.100	91.600
12	37.000	17.900	9.500	172.200	83.200	91.600
13	19.500	18.800	9.500	177.800	85.200	94.400
14	0	19.700	9.500	177.800	84.200	94.400

Bilag 3

**Personer med statsgaranteret studiegæld i pengeinstitutter pr. 31. december 1985 fordelt efter
gældens størrelse**

Gæld	antal	pct. af låntagere
-50.000	108.596	67,4
50.000-100.000	30.231	18,8
100.000-150.000	11.958	7,4
150.000-250.000	8.149	5,0
250.000 og derover	2.250	1,4
Total.....	161.182	100

Som det ses af tabellen, har kun godt 6 pct. af samtlige studielåntagere en studiegæld, der er større end 150.000 kr. De viste eksempler på afviklingsforløb er således undtagelsestilfælde, som er valgt for at vise, at

tilbagebetalingen af studiegæld, selv om den er ekstremt stor, lettes så væsentligt gennem bl.a. rentetilskuddet, at tilbagebetalingsbyrden bliver overkommelig i langt de fleste tilfælde.